

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Archiv Národního muzea

za rok 2015

Sídlo archivu: Na Zátorách 6/285, 170 00 Praha 7
tel. +420 220802530, 220877863, archivnm@nm.cz

Zřizovatel: Ministerstvo kultury ČR, zřizovací listina č. j. 17461 z 27. 12. 2000 ve znění rozhodnutí ministra kultury č. 13/2011 z 29. 4. 2011.

Národní muzeum – Historické muzeum – HM3-Archiv Národního muzea

Akreditovaný specializovaný archiv podle zákona č. 499/2004 Sb., § 80, odst. 4 (akreditace potvrzena ředitelem OASS MV ČR dne 27. 12. 2007, č. j. AS-2474/1-2007).

Sbírkotvorná činnost

Akvizice – nové přírůstky – 13 př. č.

Koupě:

1. PhDr. Jiří Kořalka, DrSc. – osobní fond historika, [1931]–2015, 14 kartonů, 17 kartoték, 41 banánových krabic, 9 krabic, 3 kufry, tj. 91 evidenčních jednotek, 23,96 b. m, za 10.000 Kč prodal Jan Kořalka, př. č. 1/2015, převzato 16. 2. 2015 (kupní smlouva č. 150395, 23. 3. 2015).

Dary:

1. Almanach českých šlechtických rodů – redakční archiv k ročníkům 2020–2023, 12 kart. (č. 32–43), daroval Ing. Karel Vavřínek, př. č. 2/2015, 17. 2. 2015;
2. Prof. PhDr. Michal Reiman, DrSc. – 6. část osobního fondu historika, 24 kart. (č. 58–81), daroval původce, př. č. 4/2015, 11. 5. 2015;
3. PhDr. Jaroslav Vaniš – 2. část osobního fondu historika, 24 kart. (č. 100–123), darovala dcera Eva Morávková, př. č. 9/2015, 15. 6. 2015;
4. PhDr. Jaroslav Vanický – 2. část osobního fondu muzikologa, 5 kart. (č. 6–10), darovala Eva Morávková, př. č. 10/2015, 15. 6. 2015.

Převody:

1. Korespondence Ladislava Čelakovského, 3 ks, 1901–1902 – dodatek k osobnímu fondu Ladislav Čelakovský, předal SOA v Zámrsku, př. č. 3/2015, 4. 3. 2015;
2. Prof. PhDr. Michal Reiman, DrSc. – 7. část osobního fondu historika, 27 kart. (č. 82–108), předal Národní archiv, 6. oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek, př. č. 5/2015, 14. 5. 2015;
3. RNDr. Vladimír Pouzar, DrSc. – osobní fond ze zájmové činnosti genealoga, 17 kart., předalo KNM4-Odd. zámeckých knihoven, př. č. 6/2014, 22. 5. 2015;
4. RNM, dokumenty z úřední činnosti bývalé technické správy NM, nalezené při vyklizení Historické budovy NM, předalo SVN1-Centrální oddělení péče o sbírky, př. č. 7/2015, 29. 5. 2015. Budou zařazeny do fondů: ŘNM-Referát bezpečnosti práce a PO, 1 kart. a 1 desky (2 cm); HTSÚ-Technická správa, 2 kart.

Mimo skartační řízení byly získány 2 nové osobní fondy a dodatky k již existujícím 4 osobním fondům a 3 úředním fondům v rozsahu 126 kartonů, 17 kartoték, 9 krabic, 41 banánových krabic, 3 kufry, 1 desky = 36,30 b. m archiválií.

Skartační řízení – Registratura NM:

1. KNM z KNM5-Odd. knižní kultury a Muzea knihy – 6 kart. a desky (4 cm), 1971–2009; př. č. 8/2015, 4. 6. 2015;
2. SVN-Centrální odd. péče o sbírky – 7 kart. (č. 9–15), 1972–2009, př. č. 11/2015, 14. 9. 2015;
3. NpM-Náprstkovo muzeum – 6 kart. (č. 85–90), př. č. 12/2015, 9. 10. 2015;
4. Odd. vědeckého tajemníka – 8 kart. (č. 11–18), př. č. 13/2015, 18. 12. 2015, předalo HM7.

Ve skartačním řízení byly převzaty dodatky ke 4 fondům v rozsahu 27 kartonů a 1 desky = 3,01 b. m.

Delimitace (úbytek):

Prof. PhDr. Pavel Reiman, DrSc. – osobní fond (NAD 300), 15 kartonů a 1 tubus (1,71 b. m.), převzal Národní archiv, 6. oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek, výměnou za část osobního fondu Michal Reiman, 14. 5. 2015.

Charakteristika získaných sbírkových předmětů:

ANM je mimo evidenci CES MK ČR, podléhá archivní evidenci NAD MV ČR.

Nově získané fondy svým charakterem odpovídají akvizičnímu programu Archivu NM. Jsou to především osobní fondy významných vědců a odborných pracovníků nejrůznějších oborů: 2 nové osobní fondy a dodatky ke 4 již stávajícím osobním fondům. Dále byl nově převzat dodatek k 1 úřednímu fondu a 5 přírůstků bylo získáno skartací úředních spisů ze 6 organizačních útvarů Národního muzea.

Archiv NM v roce 2015 převzal 232 evidenčních jednotek (153 kartonů, 17 kartoték, 9 krabic, 41 banánových krabic, 3 kufry, 2 velké desky) = 39,31 b. m archiválií.

Na žádost Společnosti přátel Lužice (U Lužického semináře 13, 118 00, Praha 1, IČ 70976597) zapsal Archiv NM do své evidence NAD úřední spolkový fond Společnost přátel Lužice (NAD 952, 12 kartonů a 10 banánových krabic, tj. 3,82 b. m.).

Celkové množství uložených archiválií

1. Počet fondů a počet sbírek, počet běžných metrů celkem:

V Archivu NM je uloženo celkem 932 archivních souborů (830 fondů a 102 sbírek) z let 1142–2015 = 3097,24 b. m.

V roce 2015 jsme získali 2 nové osobní fondy a dodatky k již existujícím 11 fondům (39,31 b. m).

2. Stupeň zpracovanosti archivních souborů:

Podle statistiky z evidence NAD je z celkové metráže 74,19 % nezpracováno, 25,80 % zpracováno a z toho 18,84 % inventarizováno.

3. Počet archivních evidenčních pomůcek: 280 (174.321 inv. č.), z toho 99 v databázi Bach (97.855 inv. č.), dostupných na portálu VadeMeCum.

Odborné zpracování sbírek

Je k dispozici celkem 280 evidenčních pomůcek (174321 inv. č.), z toho 99 v databázi Bach (97855 inv. č.), dostupných na portálu VadeMeCum.

Inventarizace (evidence 2. stupně)

Zdeněk Bouček (1924–2011) – Kamila Mádrová, Kateřina Pařízková, Inventář ANM č. 267, Praha 2005, reinventarizace 2015, 2 kart., 244 inv. č.;

Antonín Klimek (1937–2005) – Miroslava Burianová, Inventář ANM č. 290, Praha 2013, začlenění a inventarizace dodatků 2015 (původně 1582, nyní 1896 inv. č.);

Anna Tondlová, Hn 81 – Miroslava Burianová, Inventář ANM č. 295, Praha 2015, 1 složka, 12 inv. č.;

Joachim Barranté (1799–1893) – Alena Šubrtová, Petra Váchová, Inventář ANM č. 296, Praha 1967, reinventarizace 2015, 11 kart., 354 inv. č.;

Pergamenové listiny ve fondech a sbírkách Archivu NM (1433–1946), Milena Běličová, Katalog ANM č. 297, Praha 2015, 80 ks.

Do databáze Bach převedly a aktualizovaly:

Milena Běličová 3 inventáře: František Alexander Heber & Antonín Vánkomil Maloch (139 inv. č.); Karel Hlávka (146 inv. č.); Jan Karel Rojek (195 inv. č.), včetně revize a aktualizace úvodů;

Miroslava Burianová: přepsala závěr inventáře František Hlaváček (inv. č. 1660–2133) včetně oprav a korektury;

Kateřina Pařízková 2 inventáře: F. M. Bartoš (2590 inv. č.) a Čs. abstinentní svaz (411 inv. č.) včetně revize a aktualizace úvodů.

Tereza Koplová (dobrovolnice) zrevidovala správnost řazení osob v inventáři fondu Fotoarchiv Práce a Národní politiky I. – Osoby, dohledala k nim další údaje a doplnila je do inventáře v databázi.

Od 1. 1. 2015 je v provozu webový portál **VadeMeCum** firmy Bach systems s. r. o., který zpřístupňuje elektronické databáze Archivu NM, Archivu TVS a Archivu Náprstkova muzea.

Revize fondů a sbírek – v rámci reinventarizace

Digitalizace a fotodokumentace sbírek

Digitalizace části dokumentů z RNM pro potřeby studia dějin ANM a NM, Milena Běličová: centrální RNM (kart. 5, 4/22; 12, 1/2; kart. 29, 1/2; kart. 31, 1/2; kart. 32, 2/11; kart. 37, 2/4; kart. 69, 2/5; kart. 71, 1/1; kart. 74, 6/14; kart. 105, 4/5; kart. 107, 15/17; kart. 114, 4/6; kart. 115, 12/20; kart. 122, 9/21; kart. 125, 5/7; kart. 129, 3/3; kart. 132, 6/11; kart. 135, 53/88; kart. 144, 6/8; kart. 145, 7/16; kart. 172, 2/1; kart. 176, 5/6; kart. 227, 1/1); PM6-Zoologie, kart. 5, 58/123; HM3-ANM, kart. 44, 32/40; kart. 45, 29/54; SOP fotografie, 23/23; Stavba kart. 7, 15/60) – celkem 309 ks / 573 skenů;

Fotodokumentace centrální RNM pro potřeby studia dějin NM a ANM, Milena Běličová: cca 5000 náhledových fotografií;

Digitalizace části dokumentů z RNM pro NAKI Provenio, Kristýna Strachotová: z kart. 7 (K3, 331 ks / 710 skenů; část K4, 204 ks / 453 skenů); Milena Běličová: kart. 47, 5 ks / 11 skenů;

Digitalizace z fondů pro NAKI Provenio, Milena Běličová: Otakar Nickerl, katalogy knihovny, kart. 47, 6 ks / 214 skenů; Jan Peisker, kart. 1, 14/38; Šternberk-Manderscheid, kart. 178, katalog knihovny Kašpara Šternberka, 1/12 – celkem 21 ks / 264 skenů;

Digitalizace rukopisu J. S. Presl, inv. č. 7, Ptákové, Milena Běličová: 1 ks / 311 skenů;

Digitalizace úřední knihy Lehnbuch Gerolstein z fondu Šternberk-Manderscheid, kart. 200, Kristýna Strachotová: 1 sv. / 44 skenů;

Digitalizace fondu Alfons Mucha, Hn 88, Kristýna Strachotová: 10 ks / 10 skenů;
Digitalizace dokumentů K231 pro rešerše MO ČR, Milena Běličová, 89 ks / 123 skenů;
Digitalizace jednotlivin z různých fondů a sbírek pro výstavní účely a potřeby badatelů,
M. Běličová 540 skenů, M. Burianová cca 200 skenů, K. Pařízková cca 300 skenů.

Dobrovolníci – digitalizace sbírek

Archiv NM začal v roce 2015 využívat práci dobrovolníků, přihlásily se většinou studentky nebo čerstvé absolventky VŠ i SŠ:

Kristýna Ansorgová: digitalizovala Sbírkou autografů, A–J, 590 ks / 1897 skenů.

RNDr. Roman Bortel, Ph.D.: digitalizoval fotografie z fondu Karel Kramář, inv. č. 2985, 2986, 2988, 2991, 2992, 2994, 2996, 3018, 3023, 69 ks / 71 skenů; Fotoarchiv PNP I-Osoby, inv. č. 285–383; 220 ks / 415 skenů;

Lenka Brücknerová: digitalizovala RNM-SOP, výstava Národní divadlo 1983, 30 ks / 30 skenů; a část Topografické sbírky F-Kladruby klášter, 29 ks / 101 skenů.

Tereza Koplová: digitalizovala Fotoarchiv PNP I-Osoby, inv. č. 1–191; 870 ks / 1620 skenů; a fotografie dokumentující poškození soch na fasádě NM, RNM-NIR1, 106 ks / 113 skenů.

Alena Michálková: digitalizovala výběr ze Sbírkou svatebních oznámení, 113 skenů; technicky upravovala skeny pečeti z fondu Josef Hlávka – Sbírkou autografů a pečeti.

Doris Trnková: digitalizovala část fotografií RNM-Středisko osvěty a propagace, 21 výstav z let 1965–1981, 466 ks / 492 skenů.

Klára Ullmannová: digitalizovala část fondu Fotoarchiv PNP II. – Praha, inv. č. 1–64, 79–89, 110, 111; 933 ks / 1765 skenů.

Ošetření sbírek

Nahrazení ztracené osičky u držátka ve tvaru korunky na stříbrné kopii pečetidla Jiřího z Poděbrad a vyčištění pečetidla / Sbírkou pečetních typářů, sign. A610 / Jaroslav Kalous;

Oprava zámečků a výroba klíčku na dvou rukopisných knihách v kožené vazbě s kovovými uzávěry / ŠM, kart. 174, 175 / Jaroslav Kalous, Adéla Skoupá, DiS.;

Komplexní restaurování fotoalba / Archivní sbírka Bohuslava Duška, inv. č. 1744, 1 sv. / Kristýna Bímanová, absolventská práce oboru Grafický desing, zaměření Restaurování umělecko řemeslných děl z papíru a pergamenu, Vyšší odborná a střední průmyslová škola grafická, Praha 1;

Konzervace 6 pergamenových listin – exponátů na výstavu Smrt / Sbírkou pergamenů A, sign. Perg-A119, 153, 157, 290, 381, 388 / Vyšší odborná a střední průmyslová škola grafická, Praha 1.

Budování, úpravy a vybavení objektů a depozitářů

V Archivu NM **Na Zátorách** nedošlo v roce 2015 k žádným zásadním změnám; v lednu byla pořízena nová telefonní ústředna a telefonní aparáty.

Badatelské služby

Zajištění provozu studovny ANM Na Zátorách a s tím spojené agendy, expedice archiválií z depozitáře v Terezíně, vyřizování objednávek xerokopií a digitálních kopií dokumentů; Lenka Hajná ve spolupráci s ostatními pracovníky ANM.

Otvírací doba studovny: úterý 8:30–16:00; středa 8:30–18:00; čtvrtek 8:30–16:00 hod.

Počet badatelů:	domácích:	224
	zahraničních:	37

Počet návštěv:	domácích badatelů:	483
	zahraničních badatelů:	95
Počet studovaných archiválií (kartonů a dalších jednotlivin):	domácí badatelé:	1.982
	opakovaně:	2.162
	zahraniční badatelé:	321
	opakovaně:	355
Návštěvnost webového portálu VadeMeCum (celkem za ANM, ATVS a NpM):	počet uživatelů:	1.246
	počet návštěv:	2.401
	počet přístupů:	53.663

Zodpovídání badatelských dotazů domácích i zahraničních, telefonických i písemných, většinou E-mailem, všichni pracovníci ANM, několik set dotazů ročně;

Rešerše pro Ministerstvo obrany ČR, Odd. vydávání osvědčení – 3. odboj, vyhledávání osob ve fondu K231 a skenování dokladů k jejich činnosti v této organizaci, Milena Běličová (rešerše na 55 osob, skenování dokladů, 89 ks / 123 nových skenů).

Zahraniční badatelé ve studovně ANM:

Celkem 37 zahraničních badatelů: Slovensko 19, Německo 5, Maďarsko 4, Polsko 3, Bulharsko 1, Francie 1, Kanada 1, Rusko 1, Slovinsko 1, USA 1.

Celkem 95 návštěvních dnů se zahraničními badateli (z nichž 14 osob realizovalo jen jednu návštěvu).

Věda a výzkum

Přehled projektů

DKRVO, IČ 00023272, 2015/24, Dějiny fondů a sbírek Národního muzea – zpracování dílčích témat z dějin fondů a sbírek Archivu Národního muzea a dějin Národního muzea jako celku na základě zpracování muzejní úřední registratury, starých historických sbírek i osobních archivních fondů:

PhDr. Milena Běličová; PhDr. Klára Woitschová, Ph.D.: *Pergamenové listiny v Archivu NM*
Heuristika pro publikaci, dokončení excerpce přírůstkových knih, katalogizace části listin-jednotlivin v osobních fondech a různých archivních sbírkách (celkem 80 ks). Výstupem je studie v ČNM-H a elektronický katalog na portálu VadeMeCum.

PhDr. Milena Běličová: *Bohuslav Jirůš*

V návaznosti na výsledky publikované v roce 2013 (SNM-A) byla zpracována a publikována edice paměti Elišky Motejlové z rodiny Jirůšů (bez dedikace).

PhDr. Miroslava Burianová: *Garderoba dámy – životní styl v době elit 1918–1948*

První fáze heuristiky se zaměřila na rešerše dobového tisku a katalogizaci fotografické části osobní pozůstalosti Edvarda Beneše. Byl z větší části stanoven okruh osobností, které nějakým způsobem ovlivňovaly, tvořily nebo prezentovaly módní vzory sledovaného období. Výstupem jsou dvě přípravné studie.

PhDr. Miroslava Burianová: *Antonín Klimek, osobnost českého historika první republiky*
Heuristika v rámci osobního fondu v ANM, zpracování dodatků. Výstupem je doplněný inventář fondu.

PhDr. Kateřina Pařízková: *Političtí rukojmí J. Hájek a V. Hanzal*

Výzkum životních osudů Jaroslava Hájka, Vladimíra Vícovského a Vojtěcha Hanzala pokračoval badáním v osobních fondech bývalých nacistických vězňů uložených v ANM (Ferd. Horký, Bohumil Příkryl) a bude pokračovat i v příštím roce.

PhDr. Kateřina Pařízková: *Antonín Frič*

V návaznosti na výsledky publikované v roce 2013 (SNM-B, ČNM-H) pokračoval výzkum osobnosti tohoto významného přírodovědce 19. století, především na jeho přínos českému muzejnictví, resp. na vznik malých regionálních muzeí ve východních Čechách. Výsledkem studia pramenů v Orlickém muzeu v Chocni a Městském muzea ve Skutči příspěvek na konferenci v NTM.

Mgr. Petra Váchová: *Jan Svatopluk Presl jako ornitolog*

Výzkum pramenů k významné osobnosti muzejní přírodovědy 19. století, příprava edice *Ptákové* ve spolupráci se zoologickým oddělením NM (Dipl. biol. Jiří Mlíkovský, CSc., mezioborový projekt PM a HM souvisí s cílem 2014/15 Historická ornitologie). Edice byla téměř dokončena, ve spolupráci s dalšími odborníky vznikla část odborné monografie. Vydání knihy včetně edice bude realizováno v roce 2016 formou elektronické publikace.

PhDr. Klára Woitschová, Ph.D. a Mgr. Libor Jůn, Ph.D.: *Prameny k dějinám Národního muzea*

Výzkum výpovědních možností některých pramenných celků k dějinám Národního muzea – Registratury NM a osobního fondu Josef Volf. Oba typy pramenů byly ověřeny jako nosné, výsledkem je odborná studie.

NAKI Provenio, řešitelem KNM – vyhledávání, evidence a digitalizace dokladů k získávání rukopisů a knih do KNM v úředních spisech RNM 1818–1948; příprava a digitalizace exponátů na výstavu, PhDr. Milena Běličová.

Účast na vědeckých konferencích

Domácí konference:

Textil v muzeu 2015. Liturgický a obřadní textil / Technické muzeum v Brně / 9.–10. 6. 2015, Brno / Miroslava Burianová: *Od narození po smrt – obřadní oděv 1900–1950.*

Odkaz národopisné výstavy československé 1895 v oblasti etnografie, muzejnictví a památkové péče, Národní zemědělské muzeum v Praze, 22.–23. 10. 2015, Praha / Kateřina Pařízková: *Fričovo vzorové muzeum v Bělohradě aneb jak založit muzeum. Prof. Dr. Antonín Frič.*

Oděv v Čechách ve středověku a raném novověku / Památkový ústav Praha / 14. 10. 2015 / Miroslava Burianová: bez příspěvku

Seminář historie odívání, 21. 11. 2015, Hradec Králové / Miroslava Burianová: bez příspěvku

Zahraniční konference: 0

Zahraniční cesty a stipendia zaměstnanců NM: 0

Bibliografie pracovníků

BĚLIČOVÁ, Milena. *Pergamenové listiny ve fondech a sbírkách Archivu Národního muzea. Časopis Národního muzea. Řada historická, 184, 2015, č. 1-2, s. 63–77, 15 ss., ISSN 1214-0627 (DKRVO 2015/24).*

BĚLIČOVÁ, Milena. *Paměti Elišky Motejlové*. Středočeský sborník historický, 40, 2014, s. 189–214, 26 ss., ISSN: 0585-4172 [vyšlo 2015].

BURIANOVÁ, Miroslava. *Dáma s hranostajem – kožešina jako symbol prestiže a elegance 1900–1950*. Bulletin Moravské galerie v Brně, č. 70, 2014, s. 66–81, 16 ss., ISSN 0231-5793 (DKRVO 2015/24) [vyšlo 2015].

WOITSCHOVÁ, Klára; JŮN, Libor. *Dějiny Národního muzea jako historiografické téma*. Časopis Národního muzea. Řada historická, 184, 2015, č. 1-2, s. 79–92, 14 ss., ISSN 1214-0627 (DKRVO 2015/24).

Muzeum 3000:

Miroslava Burianová:

„*Smím prosit? “ aneb taneční móda let třicátých*, Muzeum 3000, 25. 3. 2015;

Květiny v garderobě dámy, Muzeum 3000, 10. 7. 2015;

První zákon československého státu – papír plný škrťů, Muzeum 3000, 28. 10. 2015;

„*Opice Hany Benešové“ výjimečná dáma a její kožichy*, Muzeum 3000, 17. 12. 2015.

Redakční práce:

Časopis Národního muzea. Řada historická, roč. 184, 2015, odborná i technická redakce a předtisková příprava č. 1-2 a 3-4 / PhDr. Klára Woitschová, Ph.D., hlavní redaktorka, ISSN 1214-0627, MK ČR E 79.

Pedagogická činnost

Libor Jůn:

Katedra fotografie – obor Restaurování fotografie – vedoucí oboru, přednášky z úvodu do muzejnictví, českých a obecných dějin. Vedení diplomových a dizertačních prací. Vedoucí oborové rady doktorského studijního programu, člen grantové komise FAMU a AMU.

Klára Woitschová:

Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK v Praze – přednáška a seminář Základy pomocných věd historických (1 + 1 ZS a LS), Archivní péče (1 + 1 ZS), Úvod do studia historie a archivnictví (1 + 1 ZS), Pomocné vědy historické pro historiky (1 + 0 ZS, LS), Digitální zdroje vědeckých dat (1 + 1 ZS)

+ vedení bakalářských prací, odborné přednášky v rámci Univerzity 3. věku FF UK v Praze a rekvalifikačního kurzu pro archiváře organizovaného Katedrou PVH FF UK

Členství ve vědeckých a kulturních institucích

Milena Běličová:

- členka redakční rady Sborníku NM v Praze, řada A – Historie (od 1. 6. 2002);
- členka Společné archivní a knihovní rady při Československém dokumentačním středisku 1948–1989 (od 1. 9. 2003);
- členka výboru odborné skupiny specializovaných archivů při ČAS (od 2004);
- členka Akviziční a metodické komise Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd České republiky, v. v. i. (od 1. 1. 2012).

Libor Jůn:

- člen ASTENE, Oxford;
- člen Egypt and Austria Society, Wien;
- člen poradního sboru pro akviziční činnost Archivu Národní galerie.

Klára Woitschová:
– členka Heraldické společnosti v Praze.

Spolupráce s vědeckými a kulturními institucemi

Domácími:

Archiv Národní galerie, členství v akviziční komisi (L. Jůn);
Katedra fotografie FAMU, prezentace archivních pramenů v rámci výuky oboru Restaurování fotografie (L. Jůn);
Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., členství v akviziční komisi (M. Běličová);
Národní archiv, edice soupisů židovského obyvatelstva v Čechách v 18. a 19. století (K. Woitschová);
Národní technické muzeum, spolupráce na výstavním programu (L. Jůn);
Obecní úřad Jeneč, konzultace knihy *Jeneč 900 let*, rešerše podkladů ze starých sbírek ANM (K. Pařízková);
Správa pražských hřbitovů, p. o. – rešerše podkladů a fotografií pro medailony významných osobností, které jsou v Praze pohřbeny (K. Pařízková).

Zahraničními:

Egypt and Austria, Wien, Österreich – vědecký a odborný spolek, (L. Jůn);
Förderverein Eifelmuseum, Blankenheim, Nordrhein-Westfalen, BRD, MUDr. Václav Leskovec, Dr. Hans-Werner Langbrandtner – pokračování spolupráce na odborném zpracování rodinného archivu Šternberk-Manderscheid: korespondence o fondu ŠM, digitalizace lénní knihy aj. (Milena Běličová);
ICARUS (International Centre for Archival Research), Wien, Österreich – spolupráce na projektu Monasterium: tvorba metadat, dokončení katalogu jednotlivých pergamenů ve fondech, 80 ks (Milena Běličová, Klára Woitschová).

Přednášková činnost

Poutní cesta do Hájků u Prahy, Kateřina Pařízková, přednáška s prezentací na semináři Otisky kamenné historie, Praha – Vyšehrad, 5. 2. 2015;
Móda z žurnálů, biografů i ulice 1939–1945, Miroslava Burianová, přednáška, Knihovna Eduarda Petišky v Brandýse nad Labem, 20. 5. 2015;
Květiny v garderobě dámy, Miroslava Burianová, přednáška, Botanická zahrada, 20. 6. 2015;
Nadčasová hodnota oděvu našich předků, Miroslava Burianová, přednáška, Prague Vintage Fair, 26. 9. 2015.
Zapomenutá barokní památka, Kateřina Pařízková, přednáška s prezentací a následnou besedou, Melicharovo muzeum Unhošť, 13. 5. a 10. 6. 2015; Knihovna Zličín, 20. 5. 2015, ŘLP Jeneč, 23. 6. 2015; klášter Venio na Bílé Hoře, 21. 11. 2015; Knihovna Jeneč, 26. 11. 2015.

Přednášky v zahraničí: 0

Prezentační činnost

Výstavy v Národním muzeu

1. *Smrt* / Nová budova NM / 20. 3. 2015–6. 1. 2016 / 7 pergamenových listin (postupně) a 4 archivní dokumenty z fondů M. Riegrová a Genealogická sbírka H-Jiruš; digitální kopie z fondů: Topografická sbírka F, B. Jiruš, J. Pekař, A. Rašín, F. L. Rieger, M. Riegrová, Hradní fotoarchiv;
2. *Husovské unikáty ze sbírek NM* / Nová budova NM / 4. 6.–12. 7. 2015 / odpustková listina, Sběrka pergamenových listin, sign. Perg-A150; faksimile dekretu kutnohorského / 1 ks originál, 1 ks kopie.

Výstavy NM pořádané ve spolupráci v cizích objektech – 0

Zahraniční výstavy v NM – 0

Výstavy NM v zahraničí

1. *Hrad a Novohrad. Výstava z fondu Hradní fotoarchiv* / Dom Matice slovenskej, Lučenec, Slovensko / 9. 9.–19. 10. 2015 / komisařka výstavy, spolupráce při instalaci a zahájení výstavy Milena Běličová, autoři Martina Novozámská, Libor Jůn, Milena Běličová, Miroslava Burianová / digitální reprodukce fotografií / 56 ks.

Zápůjčky exponátů a digitálních kopií na výstavy

Domácí:

1. *Sítě modernismu – Zdeněk Rossmann (1905–1984)* / Moravská galerie v Brně / 14. 5.–20. 9. 2015 / 5 ks archivních dokumentů a 12 digitálních reprodukcí fotografií z RNM-SOP, příprava exponátů a digitalizace Milena Běličová;
2. *Josef Opitz* / Podřípské muzeum, Roudnice nad Labem / 3. 3.–30. 4. 2015 / dokumenty z fondu J. Opitz, 4 ks originálních archiválií a 1 fotografie (digitální reprodukce), příprava exponátů Milena Běličová;
3. *Život na jižním Plzeňsku za 2. světové války* / Muzeum Jižního Plzeňska v Blovicích / 16. 4.–31. 5. 2015 / 3 digitální kopie dokumentů z fondů B. Rieger ml. a H. Volavková do grafiky výstavy, příprava exponátů a digitalizace Miroslava Burianová;
4. *V ulicích protektorátu* / Vojenský historický ústav Praha / 7. 5. 2015–31. 3. 2016 / 6 digitálních reprodukcí fotografií z fondu K. Hájek, příprava exponátů a digitalizace Miroslava Burianová;
5. *Alice Masaryková (1879–1966) a podpora umění* / Správa Pražského hradu, Obrazárna Pražského hradu / 7. 8.–7. 11. 2015 / 1 digitální kopie fotografie z fondu Hradní fotoarchiv;
6. *Stavební vývoj kláštera Teplá*, stálá expozice v objektu kláštera, v nově zrekonstruovaných suterénních prostorách prelatury / 1 digitální kopie nákresu z Eichlerovy sbírky;
3. *Budování státu. Reprezentace Československa v umění, architektuře a designu* / Národní galerie, Veletržní palác / 20. 11. 2015–7. 2. 2015 / 2 ks technických plánů z fondu RNM Národní Památník na Vítkově, příprava exponátů Milena Běličová, digitalizace Jana Kuříková;
4. *Bez hranic. Umění v Krušnohoří 1250–1550* / Národní galerie / 27. 11. 2015–13. 3. 2016 / 1 ks pečetidla sign. B11 / příprava exponátu a digitalizace Klára Woitschová;

5. *Zrnka písku. 100 let fotografování Blízkého východu v českých zemích* / Akademie múzických umění ve výstavním prostoru Národního technického muzea / 2. 12. 2015–22. 1. 2016 / 25 ks originálních fotografií z fondů Fotoarchiv Karla Hájka a Národní kulturní komise a 33 digitálních kopií z fondů Jiří Baum, Liberty Brožíková, Jaroslav Petrbok, Hradní fotoarchiv, příprava exponátů a digitalizace Libor Jůn.

Zahraniční: 0

Prezentace sbírek v publikacích a médiích

Obrazové reprodukce v publikacích:

1. Bohumil JIROUŠEK, *Karel Stloukal – profesor obecných dějin*, České Budějovice, Nakladatelství Tomáš Halama, 2014 / 2 portrétní fotografie K. Stloukala z osobního fondu Karel Stloukal;
2. Marcela KALAŠOVÁ, *Dvě „neznámé“ Máchovy kresby hradů Bezdězu a Valečova*, Castellologica Bohemica, č. 14, 2014, Západočeská univerzita v Plzni / 2 kolorované kresby K. H. Máchy ze Sbírký Bohuslava Duška;
3. Marian KRUCKÝ – Jan KYPTA – Jan VESELÝ, *Středověký kostel sv. Jiří na hradišti Libušíně*, Památky středních Čech, roč. 29, č. 1, 2015 / 1 nákres z fondu J. L. Píče;
4. Milan SVOBODA – Jan HEINZL, *Hrabata z Gallasu, Clam-Gallasu a Hejnice: poutní místo a jeho patroni*, spolek Frýdlantsko a Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci, 2015 / 1 pečeť z Eichlerovy sbírky;
5. Miroslava BURIANOVÁ, *Dáma s hranostajem. Kožešina jako symbol prestiže a elegance 1900–1950*, Bulletin Moravské galerie v Brně č. 70, 2014 / 2 fotografie z fondů K. Kramář a Hradní fotoarchiv;
6. Roman LAVIČKA – Vladimír ČERVENKA, *Blatná. Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie*, 2015 / 1 kresba erbů z Eichlerovy sbírky;
7. Jan JÍLEK, *Osídlení dolního toku řeky Loučné v době římské*, Východočeský sborník historický 27, 2015, Východočeské muzeum v Pardubicích, / 2 dopisy z fondu J. Smolík;
8. Michaela RYŠKOVÁ – Petra MERTOVIČOVÁ, *Kulturní dědictví brněnského vlnářského průmyslu. The cultural heritage of the Brno textile industry*, Ostrava, Národní památkový ústav v Ostravě, 2015 / 2 fotografie z fondů Fotoarchiv PNP III.-ČSSR a V.-Věcné;
9. Martina GAJDOŠOVÁ – Peter KEREČMAN, *Prvé ženy v slovenskej advokácii*, Bratislava, VEDA, 2015 / 1 portrétní fotografie z fondu Hradní fotoarchiv;
10. *Lumír 150. Sbormistři československého zpěváckého spolku „Lumír“ ve Vídni. K 150. výročí založení spolku. / Lumír 150. Chorleiter des tschechoslawischen Gesangsvereines „Lumír“ in Wien. Zum 150. jährigen Jubiläum der Gründung des Vereines*, Třebíč, 2015 / 7 dokumentů z fondu J. Jindra;
11. Irena HROMADOVÁ, *Josef Stránský a Jindřich Matiegka – genealogické souvislosti s vazbou na Mělník*, Confluens. Vlastivědný sborník Mělnicka č. 9, 2015 / 2 dokumenty a 1 foto z fondu J. Matiegka;
12. Adéla JŮNOVÁ MACKOVÁ a kol., *S diplomatem v Orientu. Cyril a Pavla Duškovi v Egyptě (1922–1924)*, Scriptorium, 2015 / 41 dokumentů a fotografií z fondů B. Dušek a C. Dušek;
13. Radka KRÍŽKOVÁ ČERVENÁ, *Bušovice – pohledy do historie obce*, Plzeň, Miloslav Krist – ArtKrist pro Obecní Úřad Bušovice, 2015 / 1 listina Perg-A1 a 1 dopis z RNM;

14. Eduard KUBŮ – Jiří ŠOUŠA, *T. G. Masaryk a jeho c. k. protivníci*, Praha, Nakladatelství Karolinum, 2015 / 7 dokumentů a fotografií z fondů C. Dušek a K. Kramář;
15. Jan H. VITVAR, *Návrat domů. Z Londýna přes Káhiru a Moskvu do Prahy: neznámé fotografie z fondů Národního muzea zachycující návrat exilového prezidenta Edvarda Beneše během března až května 1945*, Respekt č. 18, 2015 / 14 fotografií z fondu Ed. Beneš;
16. Marek ŠMÍD a kol., *Apoštolský nuncius v Praze. Významný faktor v československo-vatikánských vztazích v letech 1920–1950*, Centrum pro studium demokracie a kultury, o. p. s. pro Jihočeskou univerzitu v Českých Budějovicích, 2015 / 1 fotografie z fondu Hradní fotoarchiv;
17. *Ivan Dérer: K diskusi o čechoslovakizme*, ed. Roman Jančiga a Tomáš Jahelka, Communio Minerva, o. z. / 3 dokumenty z fondu I. Dérer;
18. Magdalena NOVÁ, *Kouzlo starých vysvědčení*, Mladá fronta DNES, 30. 6. 2015 / 4 vysvědčení z fondů Zd. Fierlinger, K. Kramář, A. Rašín a Fr. L. Rieger;
19. Miloš HLAVA, *Laténský depot z Ptení (okr. Prostějov): nová fakta*, Památky archeologické, Archeologický ústav Akademie věd ČR, Praha, v. v. i. / 5 dokumentů z fondu SNM-Archeologický sbor;
20. Martina OROSOVÁ, *Dobroslava Menclová a Václav Mencl*, studie v rámci cyklu *Laureáti in memoriam*, Monument revue č. 1/2015, Pamiatkový úrad SR / 4 fotografie z fondu D. a V. Menclovi;
21. Ročenka Regionálního muzea v Českém Krumlově 2015 / 1 fotografie z fondu H. Rokyta;
22. Miloš HLAVA, *K pozdně halštatskému hrobu s dvoukolovým vozem z Kladrub (okr. Rokycany)*, Archeologické rozhledy 67, 2015, Archeologický ústav Akademie věd ČR, Praha, v. v. i. / 2 nákresy z fondu J. L. Pič;
23. *Vinařice a Divice*, Občanské sdružení pro L. R. K. Podlesí / 1 pečetidlo ze Sbírký pečetních typářů a razítek;
24. Helena Čižinská, *Václav Mencl, znalec a pedagog*; Josef Faktor, *Vzpomínka na biskupa Antonína Podlahu, kněze, archiváře, historika umění (1865–1932)*, Staletá Praha 2015, NPÚ ÚOP HMP / 4 fotografie z fondů D. a V. Menclovi a Ant. Podlaha;
25. Alexandr PUTÍK, *Dějiny Židů v českých zemích v 10.–18. století*, Praha, Židovské muzeum, 2015 / 1 listina ze Sbírký pergamenů A;
26. *Humpolec v zrcadle času – VIII. Řemesla, průmysl a živnosti*, Humpolec, 2015, Město Humpolec / 1 pečetidlo ze Sbírký pečetních typářů a razítek;
27. Jan HÁLEK, *Americká stopa české Maffie. Vzájemná korespondence prvního československého vyslance v USA Bedřicha Štěpánka s kancléřem prezidenta republiky Přemyslem Šámalem (1921–1938)*, edice EGO, Praha, Nakladatelství lidové noviny a Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., 2015 / 2 dokumenty z fondu Ant. Hajn;
28. Univerzita Karlova, *Karolus Quartus*, kalendář 2016, foto Martin Frouz (únor) / 1 listina ze Sbírký pergamenů A.

Reprodukce na internetu:

1. Webové stránky Muzea hlavního města Prahy, *Postavy pražské archeologie*, postupně v průběhu roku 2015 / 22 dokumentů z fondů Fr. Beneš, J. L. Píč, J. Smolík, Registratura NM, Společnost NM – Archeologický sbor, Fotoarchiv PNP I.-Osoby;
2. Webové stránky Západočeského muzea v Plzni, prezentace osobnosti Kašpara hraběte Šternberka / 27 dokumentů z rodinného fondu Šternberk-Manderscheid.

Spolupráce s televizí:

Sportovci hrdinové, šestidílný cyklus České televize, díly Oskar Hekš a Evžen Rošický / poskytnutí digitálních kopií 19 dokumentů z osobního fondu E. Rošický;

CET 21, s. r. o., pro Televizi NOVA, pořad *Na ramínku* / poskytnutí digitálních kopií 11 fotografií z fondů Ed. Beneš, H. Benešová a Hradní fotoarchiv.

Spolupráce s rozhlasem:

Radio Proglas, pořad *Živě z Prahy*, Kateřina Pařízková, rozhovor o Poutní cestě do Hájků, 13. 3. 2015.

Rádio Blaník, Miroslava Burianová, informace do zpráv o plánované výstavě *Sňatky z lásky a rozumu*, 9. 4. 2015;

Rádio Blaník, pořad *Dobrá zpráva*, Miroslava Burianová, o úspěšné akviziční reklamě pro výstavu *Sňatky z lásky a rozumu*, 13. 4. 2015;

Český rozhlas, Radiožurnál, pořad *Hrdina.cz*, k výročí konce 2. světové války, Miroslava Burianová, o módě v době protektorátu, natáčeno 8. 4. 2015;

Český rozhlas, Radiožurnál, *Večerní host radiožurnálu*, Miroslava Burianová, o chystané výstavě *Sňatky z lásky a rozumu*, 26. 8. 2015;

Jiné akce

Odborné exkurze do Archivu NM:

1. 4. Exkurze studentů Katedry PVH a AS FF UK, Mlada Holá (K. Woitschová);
2. 4. Exkurze studentů Katedry PVH a AS FF UK, Klára Woitschová (K. Woitschová);
5. 10. Exkurze studentů kvinty Gymnázia Thomase Manna, Jitka Neradová (K. Woitschová);
14. 10. Exkurze studentů oboru Restaurování fotografie FAMU (L. Jůn);
16. 12. Exkurze studentů katedry Středoevropských studií FF UK Praha, Marek Junek (K. Woitschová);
17. 12. Exkurze studentů VŠCHT, obor restaurátorství (K. Woitschová).

Závěrečný komentář

Archiv NM jako každoročně plnil svoji základní funkci, což je evidence, ochrana a zpracování archivních fondů a sbírek a jejich zpřístupňování badatelům ve studovně i prostřednictvím výstav a médií. Zprovozněn byl webový portál VadeMeCum zpřístupňující elektronické inventáře fondů a sbírek.

Začátkem roku 2015 jsme dokončili generální inventuru fondů a sbírek nařízenou OASSS MV ČR.

Podíleli jsme se na vědě a výzkumu účastí na vědeckých projektech a konferencích. Realizovali jsme další instalaci výstavy z fondu Hradní fotoarchiv – tentokrát v Lučenci na Slovensku; podíleli jsme se zápůjčkami exponátů na výstavách NM i jiných institucí. Rozsáhlá byla opět digitalizace archiválií, především zásluhou dobrovolnické činnosti.

Personální stav oddělení k 31. 12. 2015

VŠ pracovníci: PhDr. Milena Běličová – vedoucí
PhDr. Miroslava Burianová
Mgr. Libor Jůn, Ph.D. – $\frac{3}{4}$ úvazku
PhDr. Kateřina Pařízková
PhDr. Lucie Šmídová – $\frac{1}{2}$ úvazku, zástup za MD
Mgr. Petra Váchová – MD
PhDr. Klára Woitschová, Ph.D. – $\frac{3}{4}$ úvazku

SŠ pracovníce: Lenka Hajná

úklid: Petra Musilová (1/4 úvazku)